

علل گزارش نکردن اشتباهات دارویی از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اراک

حمیدرضا کوهستانی*، نیره باغچقی

چکیده

مقدمه: گزارش کردن اشتباهات دارویی باعث حفظ ایمنی بیمار و همچنین به عنوان یک منبع اطلاعاتی با ارزش برای پیشگیری از اشتباهات دارویی در آینده است. هدف از این مطالعه، تعیین علل گزارش نکردن اشتباهات دارویی در دانشجویان پرستاری بود.

روش‌ها: برای انجام این پژوهش توصیفی و مقطعی، کلیه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اراک انتخاب شدند. نظرات دانشجویان پرستاری در مورد علل گزارش نکردن اشتباهات دارویی با استفاده از پرسشنامه ۱۷ عبارتی بر اساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت اندازه‌گیری گردید. این پرسشنامه شامل سه حیطه ترس از پیامدهای گزارش‌دهی (۱۰ عبارت)، عوامل مدیریتی (۴ مورد) و فرایند گزارش‌دهی (۳ مورد) بود. داده‌ها با نرم‌افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: دانشجویان پرستاری تخمین زدند که ۷۵ درصد از اشتباهات دارویی توسط دانشجویان پرستاری گزارش می‌شود. در میان علل مورد بررسی، حیطه ترس از پیامدهای گزارش‌دهی بیشترین امتیاز (۴/۱۳) را داشت. از ده عبارت موجود در حیطه ترس از پیامدهای گزارش‌دهی، عبارت ترس از نمره ارزشیابی و پیامدهای آموزشی، بالاترین علت گزارش نکردن اشتباهات دارویی بود. از چهار عبارت موجود در حیطه عوامل مدیریتی، دانشجویان با عبارت عدم وجود بازخورد مثبت به دنبال گزارش‌دهی اشتباه دارویی، بالاترین موافقت را داشتند.

نتیجه‌گیری: بعضی از اشتباهات دارویی در دانشجویان گزارش نمی‌شود و ترس از پیامدهای گزارش‌دهی و عوامل مدیریتی دو علت مهم گزارش نکردن اشتباهات دارویی در دانشجویان پرستاری است. از آنجا که گزارش‌دهی اشتباهات دارویی می‌تواند باعث بهبود ایمنی بیماران شود، مربیان پرستاری باید یک واکنش مثبت در قبال گزارش‌دهی اشتباهات دارویی در دانشجویان پرستاری داشته باشند.

واژه‌های کلیدی: اشتباهات دارویی، ایمنی بیمار، گزارش کردن، دانشجویان پرستاری، دیدگاه.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / پاییز و زمستان ۱۳۸۷؛ ۸(۲): ۲۸۵ تا ۲۹۲.

مقدمه

دارویی یک رخداد شایع و بالقوه خطرناک برای بیمار است، از آن به عنوان یک نشانگر ایمنی بیمار استفاده می‌شود (۳ و ۱). مطالعات نشان داده‌اند که تقریباً یک سوم عوارض دارویی به علت اشتباهات دارویی بوده (۱) چنان که بعضی ۱۰ تا ۱۸ درصد از صدمات بیمارستانی گزارش شده را ناشی از اشتباهات دارویی دانسته‌اند (۴ و ۵).

اشتباهات دارویی در حرفه‌های مختلف کادر درمان، مانند پزشک، داروساز و... رخ می‌دهد اما بروز اشتباهات دارویی در پرستاران بیشتر از سایر مشاغل بهداشتی و پزشکی است (۳).

ایمنی بیمار به عنوان یک نگرانی اصلی در سیستم ارائه مراقبت‌های بهداشتی مطرح شده است (۱). اشتباهات دارویی در بخش‌های بیمارستانی، یک مشکل قدیمی و بسیار شایع می‌باشد (۲). با توجه به اینکه اشتباهات

* آدرس مکاتبه: حمیدرضا کوهستانی (مربی) گروه داخلی - جراحی، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی اراک، سردشت، اراک. hamidnbkb@yahoo.com
نیره باغچقی، مربی گروه اطفال دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اراک (baghcheghinayereh@yahoo.com).

این مقاله در تاریخ ۱۳۸۷/۱۱/۲۸ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۸۷ اصلاح شده و در تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۱۹ پذیرش گردیده است.